

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Pelastustoimi
PL 33, 02033

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen luonnos pelastustoimen palvelutasopäätöksestä vuosille 2027–2030

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimi ja sen pelastuslaitos ovat valmistelleet luonnoksen pelastustoimen palvelutasopäätöksestä vuosille 2027–2030.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta arviointia pelastustoimen palvelutasopäätösluonnoksesta (myöhemmin palvelutasopäätös) lausuntomenettelyllä. Palvelutasopäätös on toimitettu lupa- ja valvontavirastolle lausuntoa varten 4.5.2026. Lupa- ja valvontavirasto on perehtynyt toimitettuun aineistoon ja laatinut tämän arvion pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 6 §:n ja sen nojalla sisäministeriön antaman pelastustoimen palvelutasopäätösasetuksen (1225/2022) 10 §:n edellyttämällä tavalla.

1 Yleisarvio

Palvelutasopäätösluonnos poikkeaa olennaisilta osin säädösten edellyttämästä sisällöstä. Asiakirja ei anna riittävän selkeitä perusteita palvelujen suunnittelulle, tuottamiselle ja kehittämiselle. Vaikka asiakirjan rakenne noudattaa pääosin PTP-asetusta, ja antaa yleiskuvan kokonaisuudesta, sisältö jää varsin ylätasoiseksi. Ohjaavat aineistot on huomioitu yleisellä tasolla, mutta niiden tosiasiallinen vaikutus muodostettuihin ratkaisuihin ei käy asiakirjasta ilmi.

Riskianalyysiin perustuvat mitoitusperusteet puuttuvat asiakirjasta laajasti. Lupa- ja valvontavirasto pyysi arvioinnin aikana alueen riskianalyysiä, koska sitä ei ollut toimitettu PTP-luonnoksen mukana. Uudenmaan pelastuslaitosten yhteinen pelastustoimen riskianalyysi 2025 toimitettiin vasta 28.5.2026 arvioinnin loppuvaiheessa, minkä vuoksi sitä ei voitu ottaa huomioon lausunnossa. PTP-luonnoksen luvussa 3 esitetty riskianalyysin tiivistelmä ei anna riittävää tietopohjaa palveluiden mitoituksen arvioimiseksi suhteessa alueen riskeihin ja paikallisiin tarpeisiin. Kuvaukset koskevat pääosin koko Uudenmaan aluetta, eikä asiakirjassa tuoda riittävästi esiin Länsi-Uudenmaan alueellisia erityispiirteitä. Asiakirjan perusteella ei siten voida luotettavasti arvioida, vastaavatko palvelut näitä lähtökohtia. Asiakirja edellyttää tältä osin merkittävää tarkentamista ennen lopullista hyväksyntää.

Eri palvelukokonaisuuksista muodostuu vain osittainen kuva. Onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminnan, suunnitelmien, varautumisen ja väestönsuojelun osalta nykytilan, tavoitteiden, voimavarojen ja kehittämistarpeiden välinen yhteys jää useissa kohdissa epäselväksi. Arvioitavuutta heikentää myös asiakirjan rakenteellinen ratkaisu, koska kaikista palveluista ei ole esitetty omaa alaotsikkoa tai muuta selkeää jäsentelyä.

Pelastustoiminnassa erityisen huolestuttavaa on, että toimintavalmiusaikoihin liittyvien puutteiden korjaamista ei käsitellä riittävällä tarkkuudella. Myös useat suorituskyyt ja suunnitelmakokonaisuudet jäävät niin yleiselle tasolle, ettei palvelutasoa voida kaikilta osin arvioida luotettavasti.

Kehittämissuunnitelmassa on tunnistettu olennaisia teemoja, mutta käsittely jää liian yleiselle tasolle suhteessa havaittuihin puutteisiin. Toimenpiteiden yhteys tunnistettuihin ongelmiin, valvontahavaintoihin ja asiantuntija-arvioihin jää osin avoimeksi, eikä aikatauluja, kustannusvaikutuksia tai resursointia ole esitetty riittävästi. Nykyisessä muodossaan kehittämissuunnitelma ei vielä osoita riittävän konkreettisesti, miten palvelutaso pidetään tai nostetaan lain edellyttämälle tasolle.

2 Sisältörakenteen arviointi

Palvelutasopäätöksestä annetun asetuksen 10 §:n 2 momentin mukaan lupa- ja valvontaviraston tehtävänä on arvioida, onko palvelutasopäätös laadittu tämän asetuksen edellyttämällä tavalla. Pelastustoimen palvelutasopäätöksestä annetun asetuksen valmistelumuistion luvussa 3 on määritelty palvelutasopäätöksen sisältörakenne.

Palvelutasopäätös noudattaa pääosin PTP-asetuksen mukaista sisältörakennetta. Merkittävin poikkeama on asiakirjaan lisätty luku 4.6 (ensihoitopalvelu). Päättävää palvelutasokautta on arvioitu kuuden eri tavoitteen kautta. Toimintamalli poikkeaa Lupa- ja valvontaviraston arviointitaulukosta, mutta se ei ole ristiriidassa asetuksen perustelumuistion kanssa. Asiakirjan tekstit ovat pääosin selkeitä ja ytimekkäitä, mutta osin ylätasoisia, minkä vuoksi osa päätöksistä jää yleisluonteisiksi ja laajoiksi.

Palvelutasopäätöksen sisältörakenne ja sisällöt vastaavat pääosin PTP-asetuksen vaatimuksia. Onnettomuuksien ehkäisy osiossa alaluvut 4.1.3 ja 4.1.4 ovat eri järjestyksessä kuin PTP-asetuksen mukaisessa pohjassa. Merkittävin poikkeama asetukseen nähden on asiakirjaan sisällytetty luku 4.6.

Asiakirja antaa yleiskuvan tarkasteltavasta kokonaisuudesta, mutta käsittely jää osin ylätasoiseksi ja tulkinnanvaraiseksi. Tämän seurauksena päätökset ovat paikoin yleisluonteisia ja laajoja. Kehittämistoimenpiteiden tulisi olla nykyistä selkeämpiä, konkreettisempia ja aikataulutettuja. Nykyisessä muodossaan kehittäminen jää usein ylätason tavoitteeksi.

3 Sisällön arviointi

Lupa- ja valvontavirasto on arvioinut palvelutasopäätöksen sisältöä käyttämällä arviointilomaketta. Arviointiperusteissa on pyritty huomioimaan hyvinvointialueen pelastustoimea koskevat lait ja asetukset sekä muu pelastustoimen palveluihin kohdistuva sisäministeriön asiakirjaohjaus.

Palvelutason riittävyyden arvioimiseksi on käytetty myös muuta aineistoa, kuten lupa- ja valvontaviraston pelastustoiminnan valvontaan liittyviä ohjeita. Tämän arviointilausunnon liitteenä on kooste arviointilomakkeesta (liite 1) sekä arviointilomake kokonaisuudessaan (liite 2). Tässä luvussa sisältöä on arvioitu vain koosteluontoisesti. Yksityiskohtaisemmat huomiot löytyvät arviointilomakkeesta (liite 2).

3.1 Palvelutasopäätöksen sisällön perusteet

Palvelutasopäätöksestä annetun asetuksen 2 §:n mukaan palvelutasopäätöksestä tulee käydä ilmi, miten siinä on huomioitu

- sisäministeriön suositukset
- hyvinvointialueen tekemä vuosittainen selvitys palvelujensa tilasta
- lupa- ja valvontaviraston asiantuntija-arviot palvelujen tilasta ja viraston antamat määräykset puutteiden ja epäkohtien korjaamiseksi.

Palvelutasopäätösluonnoksessa on edellä mainitut keskeiset ohjaavat aineistot huomioitu yleisellä tasolla osana tausta-aineistoa, seurantaa ja arviointia. Näiden sisältöä, yksilöityjä suosituksia tai määräyksiä eikä niiden konkreettista vaikutusta palvelutasoratkaisuihin tai kehittämistoimiin kuitenkaan avata asiakirjassa

Ohjaavien asiakirjojen vaikutus palvelutason määrittelyyn jää epäselväksi, eikä asiakirjasta ole todennettavissa, miten suositukset, arviot tai mahdolliset valvontamääräykset on huomioitu. Tämä heikentää kokonaisuutta ja vaikeuttaa sen arviointia, miten ohjaus ja valvonta ovat vaikuttaneet tehtyihin ratkaisuihin.

3.2 Keskeiset linjaukset (luku 1)

Palvelutasopäätöksestä annetun asetuksen 4 §:n mukaan palvelutasopäätöksen tulee sisältää keskeiset linjaukset, joihin päätökset varsinaisesta palvelujen järjestämisestä ja tasosta perustuvat riskianalyysin lisäksi.

Palvelutasopäätöksen painopisteet ja strategiset päämäärät on määritelty huomioiden pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet (2023–2026), Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen strategia ja pelastustoimen arvot ja perustehtävä. Tämän lisäksi painopisteiden määrittelyssä on huomioitu HIKLU-pelastuslaitosten riskianalyysin huomiot. Strategiset painopisteet jakautuvat palvelukohtaisiin tavoitteisiin sekä kolmeen palvelut läpileikkaavaan strategiseen teemaan.

Keskeiset linjaukset -luku on pääosin vaaditulla tasolla. Luvussa 1.1 mainitaan pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet vuosille 2023–2026. Tavoitteita on sittemmin asetettu hyvinvointialueiden tehtäviä koskeviksi valtakunnallisiksi tavoitteiksi vuosille 2025–2029, mitkä olisi syytä ottaa huomioon jatkovalmistelussa.

Luvun 1.5 kuvauksen selkeyttämiseksi tulisi jatkuvan riskienhallinnan voimavarat sekä toimintaketju havainnosta analysointiin ja edelleen toiminnan kehittämiseen kuvata tekstissä nykyistä selkeämmin. Luvuissa 1.6 ja 1.7 jää epäselväksi, miten mahdollisten palvelutasosta poikkeavien päätösten vaikutusten seuranta toteutuu.

3.3 Päättävän palvelutasokauden arviointi (luku 2.2)

Palvelutasopäätöksestä annetun asetuksen 5 §:ssä säädetään edellisen palvelutasokauden arvioinnista osana palvelutasopäätöksen laatimisen prosessia. Päättävän palvelutasokauden arvioinnin tulisi perustua keskeisesti pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 13 §:ssä tarkoitettuihin hyvinvointialueen vuosittaisiin selvityksiin, jotka koskevat pelastustoimen palvelujen toteutumista ja alueen talouden tilaa palvelutasokauden aikana.

Päättävää palvelutasokautta on arvioitu kuuden eri tavoitteen kautta. Toimintamalli poikkeaa Lupa- ja valvontaviraston arviointitaulukosta, mutta se ei ole ristiriidassa asetuksen perustelumuihiston kanssa. Arviointi keskittyy pääosin pelastustoiminnan palveluihin, ja muiden palvelukokonaisuuksien tarkastelu jää vähäiseksi tai puuttuu osin kokonaan. Tämä heikentää kokonaiskuvan muodostumista.

Luvussa 2 on kuvattu osin edellisen PTP-kauden palveluiden toteutumista ja keskeisiä haasteita, mutta selkeä arviointi strategisten tavoitteiden saavuttamisesta tai kehittämissuunnitelmien toteutumisesta jää kokonaisuutena epäselväksi. Tämä koskee erityisesti onnettomuuksien ehkäisyä, pelastustoimen suunnittelua, vapaaehtoistoimintaa sekä väestönsuojeluun varautumista, joiden osalta tarkastelu jää ylätasoiseksi tai osittaiseksi.

3.4 Riskianalyysi (luku 3)

Palvelutasopäätöksestä annetun asetuksen 6 §:ssä säädetään riskianalyysistä, joka toimii palvelutasoa koskevien päätösten perustana palvelujen keskeisten linjausten ohella. Riskianalyysin tarkoitus on tunnistaa pelastustoimen palveluihin kohdistuvat vaatimukset ja erityisesti luoda selkeät mitoitusperusteet, joiden mukaan palvelutaso määritetään.

Luvussa 3 on kuvattu riskianalyysin sisältökohdat ja menetelmät sekä se, miten analyysi on toteutettu Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisenä työnä. Toimintaympäristön osalta luvussa on tunnistettu keskeiset muutostekijät, joilla on merkittäviä vaikutuksia palveluja suunniteltaessa. Esiin nostetut huomiot koskevat koko Uudenmaan aluetta, mutta

tekstissä ei ole tarkemmin kuvattu Länsi-Uudenmaan aluetta koskevia keskeisimpiä riskejä ja uhkia.

HIKLU-pelastuslaitosten yhteinen Uudenmaan riskianalyysi toimitettiin lupa- ja valvontaviraston tietopyynnöstä vasta arvioinnin loppuvaiheessa, minkä vuoksi sitä ei voitu hyödyntää arvioinnissa. Tämän seurauksena palvelutasopäätöksessä päätettyjen palveluiden vastaavuuden arviointi suhteessa tunnistettuihin riskeihin oli haastavaa ja paikoin mahdotonta.

Luvun johtopäätöksissä painottuu kuvaus keinoista, joilla yksittäisiä riskejä pyritään vähentämään tai ilmiöihin vaikuttamaan. Sen sijaan kohdassa tulisi esittää keskeisimmät palvelujen mitoitusperusteet arviointitaulukon kohdan ”*Minimivaatimus asiakirjalle*” sarakkeen D mukaisesti. Näiden perusteiden kuvaaminen on erityisesti tarpeen siksi, jotta pelastustoimen palvelut voidaan mitoittaa riskien ja uhkien mukaisesti.

3.5 Palvelut ja päätökset palvelutasosta (luku 4)

Palvelutasopäätöksestä annetun asetuksen 2 §:n mukaan palvelutasopäätöksen tulee kattaa erikseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn että pelastustoimintaan kuuluvat palvelut.

Lisäksi palvelutasopäätöksestä annetun asetuksen 8 §:n mukaan palvelutasopäätöksessä tulee esittää ja päättää erikseen

- pelastustoiminnan suunnitelmista
- pelastustoimen vapaaehtoistoiminnasta
- pelastustoimen viranomaisen vastuulla olevasta väestönsuojeluun varautumisesta.

Seuraavissa alaluvuissa on arvioitu jokaista edellä lueteltua palvelukokonaisuutta erikseen.

3.5.1 Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta (luku 4.1)

Asiakirjan kohdasta puuttuu riskianalyysiin perustuvat mitoitusperusteet, näitä ei ole myöskään asiakirjan luvussa 3, joten ei voida arvioida vastaako onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden taso riskianalyysin mukaisesti paikallisia riskejä ja uhkia.

Onnettomuuksien ehkäisyn luvun nykytilan kuvauksessa ei juurikaan kuvata palvelujen aiempaa toteutumista. Asiakirjan luvusta 2 puuttuu myös onnettomuuksien ehkäisyn osalta päättyvän palvelutasopäätöskauden arviointi, joten palvelun riittävyyden ja mahdollisten kehittämiskohteiden arviointi on mahdotonta.

Tavoitteet ja tarpeet kohdassa ei avata riskianalyysin edellyttämää palvelutasoa. Kehittämistarpeet esitetään yleisluonteisella tasolla, tarkemmat palvelutason korjaamista edellyttävät kehittämistoimenpiteet ja niiden vaatimat aikataulut puuttuvat asiakirjasta.

Onnettomuuksien ehkäisyn luku vaatii laajaa täydentämistä ennen palvelutasopäätöksen lopullista hyväksyntää. Kohdista puuttuvat riskianalyysiin perustuvat mitoitusperusteet. Palvelutasopäätöksestä puuttuvat myös päätökset onnettomuuksien ehkäisyn tehtävien edellyttämistä voimavaroista.

Nykytilan kuvaukset sekä tavoitteiden ja tarpeiden esittelyt ovat puutteelliset. Päätökset eivät muodosta säädösten edellyttämiä perusteita onnettomuuksien ehkäisytehtävien suunnitelmien laatimiselle. Erityisesti valvontasuunnitelman laatimiseksi tulee asiakirjassa selkeämmin päättää valvonnan perusteista, tavoitteista, keinoista ja painopisteistä.

4.1.3 ja 4.1.4 lukujen otsikointi on eri järjestyksessä kuin PTP-asetuksen mukaisessa pohjassa. Huomioikaa tämä arviointitaulukkoa läpi käydessänne.

Kehittämistarpeista päättäminen jää liian yleiselle tasolle, eikä niille ole esitetty riittävän täsmällisiä korjaavien toimenpiteiden aikatauluja. Kaikille esitetyille kehittämistarpeille ei löydy asiakirjasta selkeitä perusteita nykytilan, tavoitteiden ja tarpeiden kuvauksista. Lupa- ja valvontaviraston tiedossa on puutteita muun muassa asuinkiinteistöjen, erityisesti taloyhtiöiden, valvontatoiminnassa. Näiden puutteiden korjaamista ei asiakirjassa riittävän selkeästi käsitellä.

3.5.2 Pelastustoiminta (luku 4.2)

Palvelutasopäätöksen luonnos on pelastustoiminnan osalta varsin puutteellinen verraten PTP-asetuksen edellyttämiin sisältöihin. Luku 4.2.2 ei sisällä riittävän kattavasti asetuksessa ja sen perustelumuiotiossa edellytetyjä pelastustoiminnan palvelutason kuvauksia nykytilasta, tarpeista ja tavoitteista. Myöskään näihin perustuvia selkeitä päätöksiä ei ole esitetty kaikilta osin. Luvussa tunnistetut palvelujen kehittämistarpeet ovat pääosin esitetty toimenpiteiden muodossa.

Toimintavalmius

Ensimmäisen vasteen toimintavalmiusaikatavoitteita ei saavuteta useissa ruuduissa, eikä esitetty kehittämissuunnitelma osoita riittävän selkeästi, millä toimenpiteillä ja aikataululla havaitut puutteet tullaan korjaamaan.

Päätöksessä ensimmäisen vasteen ruutujen tavoittamisprosentti on asetettu korkeammaksi kuin toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa 2025¹ on määritelty vähimmäistaso. Kehittämissuunnitelma ei kuitenkaan osoita, millä konkreettisilla

¹ Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje, Sisäministeriön julkaisu 2025:14.

toimenpiteillä tähän tavoitteeseen tullaan pääsemään. Pelastusryhmän ja pelastusjoukkueen toimintavalmiuserien tavoittamisen vähimmäisprosentti I-riskiluokassa ei täytä toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa asetettuja vähimmäisvaatimuksia.

Päätetty pelastusryhmän toimintavalmiuserien mediaani on huomattavan pitkä verrattuna aikaisempien vuosien toteumaan, eikä asiakirjassa esitetä riittäviä perusteita tason heikentymiselle.

Voimavarat

Pelastustoiminnan voimavarat ja valmiudet on kuvattu hyvin suppeasti tai niitä ei ole esitetty ollenkaan. Tämän seurauksena palvelujen tarve jää esittämättä, minkä vuoksi palvelutasopäätökseen ei ole muodostettu selkeitä päätöksiä eikä tunnistettu perusteltuja kehittämistarpeita. Suurimmat puutteet olivat seuraavissa aihealueissa

- Valmiuden säätelyn toimintamallit
- Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarojen määrä ja laatu hyvinvointialueella
- Pelastustoiminnan henkilövoimavarojen fyysisen toimintakyvyn vähimmäistaso
- Pelastustoiminnan kalustovoimavarat toiminnoittain hyvinvointialueella
- Pelastusasemat, paloasemat sekä muut kiinteistöt ja toimipisteet.

Suorituskyvyt

Väestön varoittamisen palvelun tasosta ei ole konkreettista päätöstä.

PTP-luonnoksessa kuvataan savusukellusvalmiuteen liittyviä haasteita, jotka heikentävät palvelun toteutumisen edellytyksiä. Pääasiassa haasteet johtuvat henkilöstöresurssien vähyydestä. Savusukellusta edellyttäviä riskejä ei kuitenkaan voida rajata pois, eikä niitä voida kokonaisuudessaan hallita vaihtoehtoisilla menetelmillä. Näin ollen palvelutasoon jää tältä osin puutteita. Lisäksi asian kuvaaminen on puutteellista, mikä vaikeuttaa alueellisen suorituskyvyn arviointia. Kohdassa ei ole tehty päätöksiä, jotka korjaisivat tilannetta alueella.

CBRNE on kerrottu olevan omassa asiakirjassaan, jota ei ole ollut käytettävissä arviointia tehtäessä. PTP-luonnos ei kuvaa palvelun toteutusta alueella riittävällä tarkkuudella eikä sisällä konkreettisia päätöksiä. Asiakirjasta käy ilmi, että CBRNE-suorituskyky on alueella tunnistettu ja suunniteltu erillisissä asiakirjoissa. Palvelutasopäätöksessä tulisi kuitenkin esittää keskeiset mitoituserusteet ja reunaehdot, joiden pohjalta suunnittelua voidaan toteuttaa.

Alueen vesipelastusvalmiutta ei voi arvioida, sillä asiakirjassa esitetään ainoastaan päätös sukellusvalmiuden ylläpitämisestä. Pintapelastusvalmiutta ei ole kuvattu lainkaan dokumentissa. Tämän perusteella päättäjille ei muodostu riittävää kokonaiskuvaa palveluista palvelutasoa koskevan päätöksenteon tueksi.

PTP-luonnoksessa on kuvattu pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä yleisluontoisesti, ja siitä on hahmotettavissa johtamistasojen tilanne. Asiakirjassa ei kuitenkaan esitetä päätöksiä siitä, miten johtamisvalmiudet käytännössä järjestetään ja millaisilla voimavaroilla. Vaikka mitoituksen todetaan perustuvan alueellisiin riskeihin, palvelutasopäätöksessä tulisi esittää mitoituksen keskeiset perusteet ja taso arvioinnin ja päätöksenteon tueksi.

Kehittämistarpeet

Luvussa tunnistetut kehittämistarpeet ovat kuvattu ainoastaan tarpeellisen toimenpiteen muodossa. Kohtien esittelystä puuttuvat ne ongelmat tai epäkohdat, jotka edellyttävät muutosta vallitsevaan tilaan. Lisäksi kohdissa tulisi esittää aikataulu sille, miten kyseisen palvelun palvelutaso saatetaan aluevaltuuston päättämälle, laissa säädetylle tasolle.

3.5.3 Pelastustoiminnan suunnitelmat (luku 4.3)

Pelastustoiminnan suunnitelmia koskeva luku on laadittu rakenteeltaan palvelutasopäätöksen asetuksen mukaisesti, ja siinä on tunnistettu keskeiset suunnitelmakokonaisuudet. Kokonaisuus muodostaa yleiskuvan pelastustoiminnan suunnittelusta ja siihen liittyvistä menettelyistä.

Palvelutasoa koskevat päätökset jäävät kuitenkin useissa kohdissa yleisluonteisiksi, eikä palvelutasopäätösluonnoksesta kaikilta osin ilmene, miten suunnitelmien ylläpitoa, päivittämistä ja kehittämistä on tarkoitus ohjata.

Kehittämistarpeiden esittämisessä on vaihtelua: osassa alaluvuista niitä on kuvattu, mutta osassa ne jäävät yleiselle tasolle tai puuttuvat, vaikka samassa luvussa viitataan keskeneräisyyteen tai vain osittaiseen ajantasaisuuteen.

Luku nojaa useissa kohdissa ohjeisiin ja suunnitelmiin, joita ei ole ollut arvioinnissa käytettävissä, mikä heikentää palvelutason todennettavuutta.

Useista kohdista puuttuvat suunnitelmien ylläpitoon, päivittämiseen ja kehittämiseen liittyvät vastuut, voimavarat ja riittävän täsmälliset toimeenpanoaikataulut, vaikka ylläpidon ja päivityksen tarve tunnistetaan. Lisäksi osassa kohdissa päätetty palvelutaso ei ole sellainen, että pelastuslain mukaisten keskinäisen avunannon suunnitteluvälvoitteiden voidaan olettaa toteutuvan.

Osassa kohdista viitataan suunnitelmien keskeneräisyyteen tai osittaiseen ajantasaisuuteen, mutta kehittämistarvetta ei tästä huolimatta ole tunnistettu eikä sen puuttumista perustella.

3.5.4 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta (luku 4.4)

Palvelukokonaisuus on esitelty minivaatimusten mukaisesti. Palvelutasosta on päätetty selkeästi. Kehittämistarve kohdissa oli vain toimenpiteitä.

Kehittämistarpeet tulisi kuvata minivaatimusten mukaisesti: Kuvaus ongelmista ja epäkohdista, jotka edellyttävät muutosta vallitsevaan tilaan sekä aikataulu ja toimenpiteet niiden korjaamiseksi.

3.5.5 Väestönsuojeluun varautuminen (luku 4.5)

Väestönsuojeluun varautumista koskeva luku on laadittu rakenteeltaan pääosin palvelutasopäätöksen asetuksen mukaisesti, ja siinä on tunnistettu keskeiset suunnitelmakokonaisuudet.

Luvun kaikissa kohdissa ei ole tehty sellaista päätöstä suunnitelmien tavoitetasosta, ylläpidosta ja päivittämisestä, jonka perusteella toiminnan ohjaus olisi selkeästi todennettavissa.

Useissa kohdissa suunnitelmien ylläpito, päivittäminen ja kehittäminen jäävät yleisluonteisten kirjausten varaan, eikä päätöksestä ilmene riittävästi resursointia tai toimeenpanon aikatauluja.

Kehittämistarpeiden esittämisessä on vaihtelua: osassa kokonaisuuksia ne jäävät yleiselle tasolle tai puuttuvat, vaikka tekstissä samanaikaisesti viitataan keskeneräisyyteen tai vain osittaiseen ajantasaisuuteen.

Palvelutasopäätöksestä lausuttaessa ei ole ollut käytettävissä luvun keskeisenä sisältönä olevia suunnitelmia varautumisesta ja väestönsuojelusta.

Useista kohdista puuttuvat kuitenkin suunnitelmien ylläpitoon, päivittämiseen ja kehittämiseen liittyvät vastuut, voimavarat ja riittävän täsmälliset toimeenpanoaikataulut, vaikka ylläpidon ja päivityksen tarve tunnistetaan.

Kehittämistarpeiden puuttuminen jää osassa kokonaisuutta perustelematta tilanteessa, jossa tekstissä samanaikaisesti viitataan keskeneräisyyteen tai vain osittaiseen ajantasaisuuteen.

Sopimuksellisen varautumisen järjestelyiden tulee olla yhteistyötahojen kanssa sitovin sopimuksin järjestettyä. Palvelutasopäätösluonnoksen mukaan sopimuksia on tehty aiesopimuksina. Aiesopimus ei sopimusoikeudellisesti sido osapuolia ja siten

aiesopimuksin sovittuja järjestelyjä ei voida katsoa olevan olemassa ennen kuin aiesopimuksista on edetty sitovien yhteistyösopimusten tekemiseen.

3.6 Kehittämissuunnitelma (luku 5)

Kehittämissuunnitelmassa on keskitytty kolmeen palveluiden kehittämistarpeen pohjalta tunnistettuun teemaan, jotka ovat

- tieto toiminnan keskiössä
- hyvinvoiva ja osaava henkilöstö sekä
- yhteistyöllä konkreettisia hyötyjä asiakkaalle.

Kunkin teeman käsittelyn yhteydessä on lyhyt johdanto sekä taulukko, johon on palveluittain koottu kehittämisen tavoite, aikataulu ja arvio kustannusvaikutuksista. Aikataulun ja kustannusvaikutusarvioiden osalta tiedot on tarkoitus täydentää myöhemmin.

Kehittämissuunnitelmassa tulee esittää palvelutasoa koskevia kehittämistoimia. Kuvaamisen pääpaino tulee olla niissä toimenpiteissä ja päätöksissä, joihin hyvinvointialueen, hyvinvointialueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen on mahdollista vaikuttaa, ja joihin liittyy sellaisia muutostarpeita tai päätöksiä, joilla palvelutaso saadaan pysymään tai nostettua lakisääteiselle tasolle. Kehittämissuunnitelman tulee sisältää kunkin kehittämiskohteenä olevan palvelun tai muun osa-alueen osalta kehittämisen konkreettiset tavoitteet, aikataulu sekä arvio kustannusvaikutuksista.

Kehittämissuunnitelman tulee sisältää ne päätökset ja muutokset, jotka sisältävät merkittävää voimavarojen uudelleen jakamista, suuria investointeja tai lisäyksiä käyttötalousarvioon. Kehittämissuunnitelmassa ei tällä hetkellä huomioida lainkaan palvelutasoa ylläpitävien tai parantavien toimien aikataulua eikä arviota vaikutuksista kustannuksiin, vaikka osassa tapauksia merkittävät investoinnit on esitetty pelastustoimen investointisuunnitelmassa, ja osasta palvelutasoa korjaavista tai ylläpitävistä investoinneista on laadittu jopa kustannusvaikuttavuusanalyysi.

Kehittämissuunnitelmaa laadittaessa sen aikataulussa tulee ottaa huomioon valvovan viranomaisen antamat korjausmääräykset palvelutasossa todetuista huomattavista puutteista tai epäkohdista. Kehittämissuunnitelmassa esitetyt tavoitteet ovat palvelutasossa havaittuihin puutteisiin suhteutettuna poikkeuksellisen laveita. Kehittämissuunnitelmassa ei ole tällä hetkellä esitetty konkreettisia toimenpiteitä, joilla vaikutetaan esimerkiksi huhtikuussa 2024 Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamaan korjausmääräykseen. Lisäksi kehittämissuunnitelmassa ei ole huomioitu vuoden 2024

asiantuntija-arviossa esitettyjä pelastustoimen palveluiden kehitystarpeita, jotka koskevat muun muassa pelastustoiminnan johtamisen saatavuutta sekä ulkoisten pelastussuunnitelmien resursointia ja osaamisen vahvistamista.

Edelleen vuoden 2024 asiantuntija-arvion mukaan väestönsuojeluun varautumiseen liittyvien puutteiden korjaaminen ja suorituskkyjen rakentaminen edellyttää toimenpiteiden ja tavoitteiden kirjaamista palvelutasopäätökseen sekä rakennus- ja kehittämishankkeiden viemistä osaksi hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa. Kehittämissuunnitelmaan kirjatut tavoitteet jäävät irrallisiksi huomioiksi ilman tarkempia tietoja, aikataulua ja resursointia.

Kehittämissuunnitelmassa on käsitelty myös sellaisia ensihoitopalveluihin kuuluvia tavoitteita (ensihoidon osaaminen ja laadunhallinta sekä ensihoidon kenttäjohtotoiminta), joiden tarkoituksenmukainen käsittely tulee tapahtua nimenomaisesti ensihoidon palvelutasopäätöksessä.

Lisätietoja suoritetusta arvioinnista antaa pelastusylitarkastaja Jorma Pikkarainen (sähköposti: jorma.pikkarainen@lvv.fi, puh +358 295 254 116).

Ryhmäpäällikkö Eero Nyman

Pelastusylitarkastaja Jorma Pikkarainen

Liitteet Sisällön arviointilomakkeen yhteenveto
Sisällön arviointilomake

Jakelu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Tiedoksi Sisäministeriön pelastusosasto
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen pelastusjohtaja

Tämä asiakirja LVV-U/80602/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/80602/2026 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Nyman Eero 02.06.2026 14:02

Esittelijä Pikkarainen Jorma 02.06.2026 13:59